

6*1992*153

STARTO

ORGANO DE ĈEĤA-ESPERANTO-ASOCIO

Nový příspěvkový řád ČES

Rada ČES rozhodla během letošní konference v Pardubicích (23. až 25.10.) zvýšit pro rok 1993 členské příspěvky ve všech kategoriích o 50 %. I přesto uvedená úprava nepokryje růst nákladů v oblastech, které jsou pro naši činnost stěžejní a nepominutelné (poštovné, cestovné, tisk, nájem či elektřina).

Předpokládáme např., že příspěvek B-kategorie pokryje pro platící maximálně částku za tisk a expedici svazového věstníku Starto, u základní A-kategorie kromě časopisu by mělo zbýt na úhradu kolektivního členství UEA pro daného jednotlivce a částečné pokrytí výloh s udržováním členské kartotéky. Pro všechny ostatní nákladové položky musíme zdroje na jejich vyrovnání hledat v naší vlastní aktivitě a nápadech!

Pevně proto doufáme, že uvedené zvýšení přijmete stejně jako delegáti konference s pochopením a že zachováte své členství v ČES i pro další léta. Jsme si plně vědomi nelehké finanční situace především u řady věkově starších členů, ale naše rozhodnutí považujeme za opodstatněné. Zdá se, že v bilanci roku 1992 budou členské příspěvky tvořit pouze cca 15 % příjmů ČES.

Platný příspěvkový řád má tedy nyní podobu :
Povinné zápisné pro nové členy 20,-Kčs.

Kategorie		Kčs	
A	alespoň	120,-	výdělečně činní
B	alespoň	60,-	důchodci, studenti, vojáci ZS, ženy v domácností, invalidé, nezaměstnaní
C	alespoň	300,-	podporující esperanto
D	alespoň	30,-	rodinní příslušníci
E	alespoň	30,-	příznivci esperanta
F	alespoň	2.400,-	doživotní členové
G	alespoň	90,-	příznivci esperanta dostávající Starto

Ruší se příplatek za přímé členství ve výši 30,-Kčs a povinnost funkcionářů být registrován v A kategorii.

Slovem "alespoň" necháváme na zvážení každému jednotlivci, zda jeho finanční situace mu umožní dobrovolně přispět na pokrytí dalších nezbytných výdajů spojených s činností ČES. Stejně platí pro členy F-kategorie, kteří samozřejmě dle platných příspěvkových pravidel mají již svůj poplatek doživotně zaplacen, a také pro všechny, kteří svůj příspěvek pro rok 1993 již poukázali v původní výši. Vyšší částky jsou naprosto dobrovolné, budou považovány za dary a nejsou s nimi spojeny žádné výhody.

Uvnitř Starta najdou poštovní poukázku pro zaplacení členských příspěvků 1993 všichni přímí členové. Ostatní platili svůj příspěvek prostřednictvím základních organizací ČES, a proto předpokládáme, že zvolí opět stejný postup. Podle požadavků sekretariát ČES zašle poštovní poukázku všem zájemcům. Pokud hodláte využít jinou cestu platby, nezapomeňte přesně uvést bankovní identifikaci ČES : Komerční banka Praha 2, číslo účtu 3330-021/0100, konst. s. 379, var.s. 794.1, popř. s poznámkou "členské příspěvky '93".

Rada ČES předem všem děkuje za pochopení i případné dary.

90 LET KLUBU ESPERANTISTŮ V PRAZE

V roce 1901 se v Brně utvořil První spolek rakouských esperantistů (jako první spolek esperantistů na území dnešního Československa), který chtěl sdružovat všechny rakouské nebo aspoň české esperantisty, ale hned v roce 1902 se osamostatnil pražský klub, a tak pražští esperantisté oslavovali letos 90. výročí vzniku svého klubu. V klubovně ve Vejvodově ulici na Starém Městě si členové i hosté poseděli v pátek, avšak skutečné oslavy vypukly až v sobotu v restauraci na Zvonařce, se slavnostní schůzí, kulturním programem i taneční zábavou a tombolou. O výročí informoval páteční Večerník Praha a úspěšný víkend korunovala populární televizní soutěž Videostop. Ta byla přímým přenosem odvysílána v neděli 8.11.1992 na programu F1 ve 20.30 h. Avšak za zaznamenaní nestojí jen to, že to byla soutěž napínavá, která přinesla vedle napětí i humor a dobrou pohodu, ale zvláště fakt, že v jejím úvodu se hovořilo o esperantu, a to když se představovali soutěžící: Drahomír Kočvara z Ostravy, Miroslav Severa z České Lípy a Květa Hubnová z Prahy. Soutěže se zúčastnily populární osobnosti: Jiří Bartoška, Karel Čáslavský, Lubomír Lipský, Jan Rosák, Ladislav Rychman, Pavel Zedníček.

Nezbývá než dodat, že v roli diváků přihlíželo ve studiu 40 esperantistů z celé ČSFR a že vítěznou dvojicí se stali Květa Hubnová a Lubomír Lipský. Fotografie pro vítěze byla obratem zapůjčena redakci Starta (děkujeme!) a my ji uveřejňujeme na titulní straně.

Celý pořad je zaznamenán na videokazetě, kterou si můžete zapůjčit na adrese: Klub esperantistů, p.s. 1069, 111 21 Praha 1.

90-JAROJ DE LA PRAGA KLUBO

En 1902 fondiĝis en Prago memstara Klubo de Esperantistoj. La ĉijara soleno en restoracio Na Zvonařce kun kultura programo kaj dancmuziko kun tombolo kulminis dimanĉe per partopreno de esperantistoj en la populara konkursa televida programo Videostop en la studio Kavčí Hory, kie en la komenco oni parolis iomete pri esperanto kaj la jubileo. Venkis s-ino Květa Hubnová, kiu gajnis novan televidilon.

-mm-

KOMERCA ANONCO

KAVA-PECH, privata entrepreno de Petro Chrdle, Anglická 878, 252 29 Dobřichovice preparas por la jaro 1993 interalie jenajn aranĝojn:

- aŭtobusan karavanon por partopreno al la 45a IFEF- kongreso al la itala banloko Cervia komence de julio
- flugkaravanon al partopreno en la 78-a UK Valencia
- aŭtobusan karavanon al Sanmarina Universitata Sesio en aŭgusto/septembro
- kaj multon alian

!! KAVA-PECH servas al ĉiuj, sed precipe al esperantistoj!!
Ĉiuj aranĝoj estas malfermitaj ankaŭ por eksterlandanoj.
Kaze de via intereso bonvolu peti skribe pluajn informojn.

MUZEUM HISTORIE ESPERANTSKÉHO Hnutí ZALOŽENO V ČESKÉ TŘEBOVÉ

Rada Městského úřadu v České Třebové schválila statut Městského muzea, kde kromě stávajícího oddělení regionálního a železničního bylo založeno oddělení historie esperantského hnutí v českých zemích. Esperanto v České Třebové má dlouholetou tradici. Již roku 1920 se konala v České Třebové ustavující schůze sekce železničářů-esperantistů. Později vznikla ve městě samostatná skupina esperantistů, která podle dochovaných písemných materiálů pracovala až do začátku II. světové války. Roku 1960 navázal na činnost této skupiny esperantský kroužek "Amikeco".

V městském muzeu, založeném v roce 1888, máme tedy od září k dispozici depozitář o sedmi místnostech, kde hodláme soustřeďovat veškerý materiál pro muzeum esperantského hnutí. Jde zejména o písemné materiály týkající se založení esperantských skupin (klubů, kroužků), o pozvánky na esperantské akce, plakáty, informační letáky, informace o činnosti apod. Pokud máte kroniky, zašlete nám alespoň kopie nejzajímavějších a závažných částí. Také máme zájem o dokumentární fotografie. Ceným sbírkovým materiálem mohou být esperantské knihy a časopisy vydané u nás nebo v cizině, v kterých je zmínka o esperantu v českých zemích.

Při větším množství materiálů vhodných pro muzeum napište nebo zatelefonujte a pracovníci muzea přijedou, písemnosti nebo věci si prohlédnout, případně odvézt. Zatím lze hovořit pouze o darech pro muzeum. Věříme, že později bude možné věci pro muzeum i odkoupit.

Nikdo z dárců nemusí mít obavu, že darované věci do muzea někde zmizí nebo upadnou v zapomenutí. Je pamatováno i na eventuální likvidaci muzea. V tom případě budou sbírkové předměty převedeny na Český esperantský svaz nebo bude respektován požadavek navrácení dárci. Tyto eventuality řeší dohoda mezi Českým esperantským svazem a muzeem.

Pokud nebudou sbírky z jakýchkoliv důvodů vystaveny, bude možné po předchozí dohodě si je shlédnout v depozitáři. Nebudou však zapůjčovány mimo prostor muzea nebo depozitáře.

Založení oddělení historie esperantského hnutí v českých zemích je potřebné a jistě najde pochopení u široké esperantské veřejnosti u nás i v zahraničí. Rádi uvítáme spolupracovníky, kteří nám pomohou zdokladovat historii esperantského hnutí v českých zemích od nesnadných začátků až po současnost.

Jiří Pištora,
správce muzea v České Třebové

Česká Třebová estas grava fervoja nodo en la mezo de Ĉeĥio kun granda tradicio de esperantismo. La urba magistrato decidis dediĉi parton de la Urba Muzeo al ekspozicio pri Esperanto-movado, tial la lokaj esperantistoj kaj muzeistoj petas helpon ĉe kolektado de materialoj (nur rilatantaj al la ĉeĥa esperantismo!): proponu gazetojn, dokumentojn (almenaŭ kopiojn), invitilojn al aranĝoj, fotojn, eksterlandajn artikolojn pri ĉeĥaj esperantistoj, librojn k.s. Ĉiuj eksponaĵoj estos alireblaj, minimume en la deponejo, sed neniu estos pruntebla ekster la muzeon.

Adreso:

Městské muzeum, odd. historie esperanta, 560 02 Česká Třebová, Česká republika, tel. 465 93/2211-20.

JARKONFERENCO DE FS ĈEA

La tradician 26-an jarkonferencon de fervojista Sekcio de ĈEA partoprenis en Plzeň (18/20 septembro 1992) 37 personoj, inter ili gastoj el Aŭstrio, Francio, Germanio, Hungario, Pollando, Rumanio kaj Slovakio. La IFEF-estraron reprezentis la vicprezidanto, inĝ. István Gulyás.

La vendredo estis dediĉita al kultura programo (vizito de la 150-jara bierfabriko Plzeňský Prazdroj kaj de ĉasista kastelo Kozel), sabate okazis en kunveno de la Regiona Fervoja Direkcio ČSD la labora parto de la konferenco. La estraro prezentis la jarraporton, la vicprezidanto de IFEF kaj ankaŭ eksterlandaj gastoj salutis la konferencon kaj poste diskutantoj traktis kiel informi kaj aktivigi la la membrojn aŭ almenaŭ abonigi la revuon Internacia Fervojisto.

Postatgmeze la konferencanoj trarigardis la urbon (Bierfabrika Muzeo, bierejo "Sur Parkano", preĝejo de Sankta Bartolomeo kaj historia subterejo de la urbo, pri kiu ĉiuj ricevis broŝureton de PhDr. Frýda, esperantigitan de inĝ. Polák).

Jindřich Tomášek

PROSTĚJOV

Somere skolta grupo partoprenis SET-Lančov, septembre en mezlernejoj de Prostějov okazis prelegoj pri E-o por gestudentoj, ekde oktobro komenciĝis du kursoj kun 20 kursanoj. La klubo en oktobro aranĝis ekspozicion en kinejo Metro pri E-a korespondado. Regiona Renkontiĝo al la 80-a datreveno de la 1-a Kongreso de moraviaj kaj sileziaj esperantistoj (27-a de majo 1912 en Přerov) preparis por la partoprenantoj spite al plua vetero trarigardon de la urbo, viziton de muzeo kaj kas-

telo kaj vesperan projekciadon de lumbildoj pri TEJO-kongreso en Montrealo. Ekde decembro 1992 ni kunvenos en nova klubejo: Kultura klubo DUHA, strato Skolní, ĉiuŝaŭde je la 18-a horo.

Jar. Liška

PRAGO

Membroj de EK Praha vizitis en oktobro la konstantan ekspozicion pri la Nacia Artisto, pentristo Josef Lada en Hrusice. Ili - kaj du aŭtobus-karavanaj tiutage, vidis tie en vitrinaj ankaŭ la "kanarian" kaj la pragan esperantajjn eldonojn de la "Babto de caro Vladimír" de K.Havlíček-Borovský (tradukis T. Pumpr) kun ilustraĵoj de Josef Lada.

Pri la festo de 90 jaroj de Esperantista Klubo en Prago oni raportas aliloke, nur mi aldonu, ke ĝuste antaŭ la festo trafis la Klubon plaga plialtiĝo de lupago (de 3.000 en 1990 al la nekredeblaj 200.000 kronoj nun!). La klubo tiel perdis sian klubojn. Sed kie finiĝos la pli ol 6000 libroj de ĝia biblioteko? Se bonŝance, do ie en kelo...

(JM)

KORESPONDI DEZIRAS:

Petr Knížák, Školní náměstí 315/1, 353 01 Mariánské Lázně, Ĉeĥoslovakio, 36-jara esperantisto, kolektas bildkartojn.

ANONCO:

Mi bondeziras je la Jarfino al ĉiuj konatoj kaj petas ilin pardoni mian neeblecon denove sendi pli ol 30 apartajn bondezirojn. Bv. agi same rilate min.

Jaroslav Mařík, Praha

.....

NI GRATULAS

S-ano **Karel Blažek**, Mnichovo Hradiště, ĝisvivas la 21-an de decembro en plena vikleco sian **80-an vivjubileon**. Li estis komence asekura kaj financa oficisto, laste oficisto en kastela arĥivo.

Esperanton li eklernis nur post sia 63-a jaro kaj dank' al sia diligento, persisto kaj perfekteco li atingis altan gradon de lingvoscio dum kelkaj monatoj. Li estas kluba kasis-to, fidela helpanto de Verda Familio. Ripete li kun ĝuo helpis en Lančov per instruado de komencantoj. Li kunorganizis dum 7 sinsekvaj jaroj kun grupo de famaj instruistoj paroligajn seminariojn en Mnichovo Hradiš-tě ĝis la jaro 1987. Li estas favoranto de loka teatro, kie li ankaŭ aktivas en societo de amikoj pri klasika muziko.

La klubanoj gratulas kaj deziras al li, ke li konservu sian viklecon kaj sanon por multaj pluaj jaroj.

ESPERANTO ALVOKIS EN LA URBON ČESKÁ TŘEBOVÁ AKORDEONAN GRUPON DE FRANCA JUNULARO

Dato la 6-a de septembro 1992 estis tago, kiun longe rememoros muzikantoj el Česká Třebová kaj ĉirkaŭaĵo. Mia franca leteramiko Lorenzo To-mezroli alveturigis 50-membran junularan akordeonan grupon el Chatenoy le Royal (multfojan venkiton de Francio en sia ka-tegorio) post koncerta vizito de Prago. Ili vizitis ankaŭ Litomyšl, naskiĝurbon de la fama komponisto Bedřich Smetana kaj vespere koncertis en la Kultura Klubo en Česká Třebová. Post multaj klasikaj verkoj kiel la lasta eksonis la slova-ka nacia kanto "Dancu, dancu ..." en slovaka lingvo, eĉ en Esperanto. La publiko entuzias-me kantis kaj aplaudis. Post la koncerto sekvis babilado en kiu Esperanto bone helpis in-terkompreniĝon.

Zdenka Novotná

ESPERANTISTA KLUBO EN PLZEŇ

renkontiĝas regule lunde en propra klubejo en la strato Veleslavínova n-ro 14 danke al la "sponsoranta" prezidanto Jiří Vomáčka, kiu pagas la lu-kostojn. Necesis multaj kon-strulaboroj kaj purigado, nun mankas nur pli granda ĉeesto de esperantistoj.

Fine de aŭgusto (22.-29.8. 1992) la klubo aranĝis renkon-tiĝon en Ošelín proksime ĉe Stříbro: promenoj laŭ la rivero Mže, matenaj gimnastikoj, ĉi-utaga ripetado de la gramatiko, tendarfajroj.

En septembro (17.-20.9.) la klubo neatendite devis helpi al IFEF-anoj organizi fervojistan jarkonferencon en Plzeň, t.e. trovi loĝadon, organizi vizi-tojn de la urbo, muzeo, bier-fabrika kaj kastelo Kozel.

KOMERCA ANONCO

DE FRANCISKO EL ASIZO POR VI

Bela verko de Humberto Leite de Araujo, klarigonta la mediumajn fenomenojn okazintajn al la malriĉulo el Asizo. Bona traduko, 322 paĝoj, 52 bildoj. Tre bela donaco al viaj amikoj.

Prezo: 8 guldenoj plus 10% por afranko. Mendoj ĉe la brazila adreso:

Spirita Eldona Societo
F.V.Lorenz, Caixa Postal
3133, 20001 Rio de Janeiro.

BELARTAJ KONKURSOJ DE UEA 1993

La plej prestiĝa konkurso de la movado ree invitas al kreado de originalaj kontribuoj al la Esperanta kulturo. Sep diversaj branĉoj atendas konkursaĵojn inter kiujn oni dividos monpremiojn, pli altajn ol pasintjare.

Ĉi-foje UEA aparte alvokas ĉiujn muzikemajn esperantistojn - unuopulojn kaj grupojn - por partopreno en la branĉo de kantoj. La muzika Esperanto-kulturo disfloras en la lastaj jaroj, sed tio ne montriĝis kiel pli vigla partopreno en la Belartaj Konkursoj.

La konkursaĵoj de ĉiuj branĉoj devas esti novaj kaj (escepte de la infanlibroj) ne publikigitaj. Krome validas jenaj kondiĉoj:

Poezio: Maksimuma longo ne fiksitaj. Tri premioj.

Prozo: Maksimuma longo 200 x 65 tajpospacoj. Tri premioj.

Teatraĵo: Maksimuma longo ne fiksitaj. Tri premioj.

Eseo: Teme ligita kun Esperanto aŭ kun la temo de la 78-a UK: "Klerigo por la 21-a jarcento". Premio Luigi Minnaja.

Kanto: Teksto kaj melodioj povas esti de malsamaj aŭtoroj. Premio An-okin.

Fotografio: Teme ligita kun Esperanto aŭ la temo de la 78-a UK (vd. supre). Tri premioj.

Vidbendo: Temo prefere ligita kun Esperanto. Maksimuma daŭro 30 minutoj. Sistemo VHS/PAL. Tri premioj.

Infanlibro de la Jaro: Originala aŭ tradukita libro, presforme aperinta en 1992. Unu premio.

Alsendo: Por poezio, prozo, teatraĵo, eseo kaj kanto oni devas sendi la konkursaĵojn en kvar ekzempleroj kaj ili devas alveni plej laste 1993 03 31. Por fotografio kaj vidbendo oni sendu po unu ekzempleron antaŭ 1993 07 01. Por la infanlibra

branĉo la eldonejoj sendu po tri ekzemplerojn por alveni plej malfrue 1993 03 31. La konkursaĵojn oni sendu al: Belartaj Konkursoj de UEA, Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam, Nederlando.

Oni rajtas sendi maksimume tri konkursaĵojn por sama branĉo. La konkursaĵoj (krom vidbendoj kaj infanlibroj) estu pseŭdonimaj. En aparta koverto estu enfermita la vera nomo kun adreso. Oni aldonu 5 internaciajn respondkuponojn por ĉiu branĉo, en kiu oni konkuras.

Premioj: Unua premio: 370 gld. Dua premio: 259 gld. Tria premio: 148 gld. Luigi Minnaja kaj An-okin: 370 gld. Nova Talento (por la plej bona konkursanto antaŭe ne premiita) 259 gld. Infanlibro: 777 gld.

Publikigo: La rajto je la unua presigo de la premiitaj verkoj apartenas al UEA, kiu ankaŭ poste rajtos aperigi ilin senpage en antologio de la Konkursoj.

Detala regularo havebla kontraŭ unu respondkuponon.

KARAJ JUNAJ RULSEĜULOJ ESPERANTISTOJ KAJ NE NUR VI

Ni estas rulseĝuloj kaj kune kun niaj sanaj kamaradoj ni intencas fondi junularan klubon. Se vi simpatias kun ni, serĉas novajn amikojn (en la aĝo de 15 ĝis 35 jaroj) kaj volas kontribui al la estigo de la klubo, kiu taksas al si la celon malkonstrui la barierojn inter la sanuloj kaj handikapitoj, skribu pri pli detalaj informoj al la adreso:

INVACLUB, Eva Kučková, Jílovská 187, 783 06 Domašov n. Bystřicí

NI BONVENIGOS VIN

KUN PLEZURO.

SVAZ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH ESPERANTISTŮ (SZPE)

Svaz si vytýčil tři základní cíle:

- **prvním cílem** je organizačně stmelit zdravotně postižené esperantisty pomocí našeho společného zájmu - esperanta - do jedné organizace, která bude především brát v úvahu specifické možnosti a postavení jednotlivých členů ve společnosti jako občanů zdravotně handikapovaných;

- **druhým cílem** je propagace mezinárodního jazyka esperanto mezi zdravotně postiženými občany, rozšíření jeho výuky a užívání jako cenného prostředku dorozumění mezi lidmi;

- **třetím cílem** je soustavně informovat o práci a činnosti zdravotně postižených esperantistů v dostupném esperantském i národním, denním a odborném tisku.

Toho chceme dosáhnout:

- budováním vlastní členské základny a péčí o její růst,
- seznamováním široké veřejnosti s posláním a činností svazu a úsilím o získání podpory jednotlivců i institucí;

- spoluprací s domácími i mezinárodními organizacemi esperantistů, organizacemi zdravotně postižených občanů a esperantisty, invalidy, ve všech zemích.

Výše a způsob placení zápisného a členských příspěvků:

Zápisné platí každá fyzická nebo právnická osoba samostatně a jednou provždy ve výši 10 Kčs.

Výše členského příspěvku je pro všechny kategorie členů a příznivců svazu dobrovolná. Každý zaplatí takový příspěvek, který považuje za úměrný svým možnostem a vůli podpořit práci svazu.

Je-li členem svazu několik příslušníků domácnosti, platí

se za celou rodinu pouze jeden příspěvek, jehož výše je rovněž dobrovolná. Zápisné a členské příspěvky se platí:

a/ hotově v pokladně svazu,
b/ poštovní poukázkou na adresu svazu: **Svaz zdravotně postižených esperantistů, poštovní schránka 63, 274 01 Slaný.**

Na tuto adresu zasílejte i korespondenci se Svazem. Žádáte-li vyřízení, přiložte vždy laskavě známku na odpověď.

Funkcionáři SZPE

- **předsednictvo:** Jindra Dubinová (Nymburk), Ing. Josef Krob (Kladno), Marie Návratová (Praha), Josef Vaněček (Slaný), MUDr. Elena Vrábelová (Martin)
Předseda RK: Šarlota Adámková (Nartín)

Tajemník Svazu: Josef Vaněček

Vedení kroniky: Zdenka Novotná (Česká Třebová)

Matrikář pro životné jubileá: Jozef Holán (Trnava)

Tiskový orgán Svazu: měsíčník INFORMILO, adresa redakce: Esperantisté - invalidé, pošt. schr. 63, 274 01 Slaný

Mezinárodní klub SZPE-AEH sdružuje zdravotně postižené esperantisty bez ohledu na jejich národnost, státní příslušnost nebo druh zdravotního postižení. Podmínkou členství je schopnost vyjadřovat se v písemném i osobním styku v esperantu.

Komencanto

je název esperantského miničísloprosu pro začátečníky formátu A3 vydávaného v Rusku. Rediguje Viktor Kudrjacev, p.o. box 132, Jekateringurg, 620041 Rusko. Obsahuje drobné články, anekdoty, soutěže ve snadném esperantu pro začátečníky a korespondenční adresy.

Fond Tilio

Rada ČES zřídila účelový fond TILIO se základním vkladem 25.000 Kčs a jmenovala správní radu fondu ve složení: Ing. Vladimír Dvořák, Ing. Vlastimil Kočvara a PhDr. Pavla Dvořáková. Vedle jmenovaných se o vytvoření fondu zasloužil Karel Ryšánek.

Fond je otevřen u KB Praha 2, č.ú. 3330-021/0100, konst.s. 379, var.s. TILIO. Základní výše fondu se zvyšuje výnosy z obchodní činnosti fondem subvencované, z příspěvků a darů. Do fondu může přispět kterákoliv fyzická či právnická osoba bez omezení. Dárce částky vyšší než 6.000 Kčs má právo navrhnout dalšího člena správní rady, který však musí být členem ČES a jehož schválení podléhá Radě ČES. Správní rada rozhoduje při zasedání, popř. písemně dle principu většiny hlasů, při rovnosti hlasů má konečné slovo předseda ČES.

Fond slouží členům ČES k finanční podpoře projektů, které jsou určeny k šíření esperanta, k jeho propagaci či k rozvoji esperantského hnutí:

- dotace k vydání vhodných a moderních učebnic,
- částečná úhrada nákladů na pobyt či dopravu na odborné akce, kde je jednacím jazykem esperanto,
- podpory skupinovým akcím, které směřují k oživení činnosti klubů, sekcí či komisí.

Návrhy na využití prostředků fondu je třeba zaslat na adresu ČES s označením fondu TILIO ve dvojím vyhotovení, obsahující následující údaje:

- jméno, příjmení a plnou adresu navrhovatele,
- popis a cíle projektu,
- požadovanou výši dotace,

- jména, příjmení, plné adresy, věk a stručné charakteristiky osob, pro které je dotace požadována,
- stručný a věcný rozbor nákladů a zdrojů jejich krytí.

Navrhovatel nemusí být členem ČES. Je-li jím, může navrhovat i sám sebe, ale navrhovatelem ani navrženým nesmí být žádný člen správní rady.

Správní rada má za úkol posoudit všechny došlé návrhy a rozhodnout o přidělení prostředků. Navrhovatel musí být vyrozuměn o výsledku nejpozději do tří měsíců po doručení žádosti. Při kladném posouzení zároveň vyrozumí správní rada i navržené. O případné potřebě návrh doplnit rada informuje navrhovatele do jednoho měsíce.

Fond může kryt projekty maximálně do výše 50% celkových nákladů, 3.000 Kčs na osobu a 10.000 Kčs celkem. Prostředky jsou poskytovány nenávratně, není-li v konkrétní smlouvě uvedeno jinak - např. při prodeji knih či profitu z pořádaných akcí.

Pro objektivní posouzení je vhodné podat o projektu co nejpodrobnější informace a doplnit je např. u dotace na pobyt přihláškou či publikovaným článkem o akci - u vydavatelské činnosti alespoň dostatečným úryvkem z rukopisu apod. Ve složitějších případech lze ekonomický rozbor a postup realizace předložit pouze rámcově a celý projekt dopracovat za pomoci správní rady.

Informace o čerpání příspěvků z fondu budou průběžně otiskovány v časopisu Starto.

S radostí uvítáme všechny konstruktivní nápady. V návrzích vždy dbejte na dodržení pravidel fondu, zejména maximálně 50% krytí předpokládaných nákladů z fondu, a na včasné předložení návrhů s ohledem na stanovené lhůty.

ESPERANTO KAJ POLITIKO

UEA ekde sia fondiĝo obstine gardis senpolitikecon de Esperanto. Ĉijare ĝi fine rekonis en gazeto "Esperanto", ke Esperanto eniĝis en politikon. Tio okazis danke al Radikala Partio, kiu proponis Esperanton kiel komunan lingvon de la Eŭropa Federacio, kies fondiĝo estas unu el la celoj, por kiuj la partio batalas. Tamen esperantistoj scias, ke la ĝisnuna senpolitikeco de Esperanto estis nur oficiala, sed ne fakta. Dum niaj interrilatoj, aŭ personaj, aŭ perleteraj, kun alilandaj samideanoj ni ja ofte renkontiĝis kun ilia interesiĝo pri politika situacio en nia lando kaj ni devis klarigi ĝin al ili. Tiu ĉi intereso nuntempe ege kreskas, ĉar la tuta mondo scias pri baldaŭa disfalo de Ĉeĥoslovakio.

Mi ofte rememoras pri epizodo en la jaro 1969. Antaŭ la unua datreveno de sovetia okupacio de nia lando oni preparis la 21-an de aŭgusto 1969 esprimi proteston kontraŭ la okupacio helpe de diversaj agadoj, tute nepuneblaj, ekzemple iri el hejmo al laborejo kaj el laborejo hejmen piede (eĉ kelkajn kilometrojn), havi nigran kravaton, viziti neniu publikan ejon, aĉeti nenion en iu ajn vendejo. Multaj homoj plenumis almenaŭ iujn el proponitaj agoj. Ekzemple unu el miaj kolegoj, kies edzino estis vendejestrino, diris al mi, ke la 21-an de aŭgusto en tiu ĉi vendejo estis vend-enspezo nur dekono de la normala tag-enspezo.

Jam antaŭ la 21a de aŭgusto 1969 mi skribis pri menciita preparo al mia korespondamiko, novzelanda instruisto. Li tradukis mian leteron el Esperanto en la anglan lingvon kaj sendis la tradukon al redakcioj de du plej gravaj novzelandaj ĵurna-

loj. Unu el ili publikigis kompletan tekston de la letero. Tiel niaj antipodoj eksciis pri rezisto kontraŭ okupacio en por ili tre malproksima lando.

Do estas klara, ke tiam la politika situacio, almenaŭ en kapoj de la homoj, estis pli bona ol nuntempe, ĉar nuntempe balotis por maldekstra bloko nur ĉirkaŭ 13% da balotantoj.

L. Středa

MANKAS REKLAMO?

Mi estas esperantisto jam sepdek jarojn, entuziasma, fidedela, oferema, sed mi spertis, ke tio ne sufiĉas. Mi estas revulo, ĉiuj esperantistoj estas revuloj. En nia urbo estas ĉiujaraj kursoj, sufiĉe granda nombro de samurbanoj konas la lingvon aŭ simpatias. En la mondo estas milionoj da samideanoj kaj simpatiantoj, ĉiujare venas novaj. Sed nun regas en la mondo **reklamo, propagando, politiko**. Ekzistas esperantistoj en tiuj sferoj kapablaj, entuziasmaj, sed unuopuloj, izoluloj. Ĉu estas espero, ke Esperanto povas venki? Dum mia tuta vivo mi kredis, ke mi tion ĝisvivos, sed kia estas la perspektivo?

Vlastimil Blažek,
(Dvořákova 36, Olomouc)

Rimarkigo de la redaktoro:

La mondo bezonas lingvojn, en kiuj la homoj **komercas, studas, solvas problemojn, informas, koncize dirite: laboras**. Lingvojn, kiuj okupiĝas nur pri **sia propagando kaj venko**, bezonas neniu. Juĝu mem, al kiu grupo da lingvoj apartenas Esperanto kaj kial.

-mm-

9A PRINTEMPA SEMAJNO INTERNACIA

(9-16 aprilo 1993) en Oberbernhards/Rhön (apud Fulda, Heslando) kun ekskursoj, slojdaĵo, kantoj, ludoj, lumbildpre-

legoj, kursoj por komencantoj. Por 120 personoj de ĉiuj aĝo-grupoj. Aliĝu ĉe: W. Bohr, Johannes-Kirschweg-Str. 11, D-W-5483 Bad Neunahr-Ahrweiler, Germanio, tel. 02641/4014.

PRI LA SANMARINAJ UNIVERSITATAJ SESIOJ

Inter la 1992-08-29 kaj 09-05 estis aranĝita jam 11-a Sanmarina Universitata Sesio de la Akademio Internacia de la Sciencoj San Marino (AIS). Dum ĝi efektiviĝis multaj altnivelaj kursoj kaj prelegoj en ĉiuj 6 sekcioj de la Akademio, nome sekcio 1 - kibernetiko, sekcio 2 - humanistiko, sekcio 3 - struktursciencoj, sekcio 4 - filozofio kaj sekcio 6 - morfosciencoj. Fine de la sesio okazis kiel tradicie finaj ekzamenoj de tiuj, kiuj finis sian studadon ĉe AIS kaj tiuj, kiuj adapte adoptis sian aliloke akiritan sciencan gradon (kio estas kondiĉo por sekvanta plustudado ĉe AIS). Krome kiel tradiciaj programeroj de SUS okazis partopreno de la solenaĵo omaĝe al la novjara festo (t.e. laŭ la Sanmarina kalendario, do la 3-an de septembro, kiam ni komune eniris la 1692-an jaron post fondiĝo de la respubliko San Marino), ĝenerallaj asembleoj de la sciencaj kaj subtena sektoroj, kunveno de la Senato de AIS, kaj krome restis ankaŭ tempo lastan vesperon por provizora dancvespero, kun amika etoso en la hotelo La Grotta.

La sesio tamen havis bedaŭrindan mankon. La altnivelajn kursojn kaj prelegojn de bone preparitaj profesoroj kaj docentoj ĉeestis nur malmultaj aŭskultantoj, inter kiuj estis plejparte kolegoj profesoroj, kiuj en la sama momento ne prelegis. Pri la malmultenombra partopreno (60 partoprenantoj) kulpas parte neekzisto de mal-

multekostaj studentaj domoj kaj tranoktejoj en San Marino Città, sed certe ankaŭ nia malfelika varbado. Ambaŭ faktorojn ni volas plibonigi, por ke la 12-a SUS, kiu efektiviĝos 1993-08-28 ĝis 09-05, allogu en San Marino pli da studentoj.

Paralele kun la venonta SUS okazos en San Marino 1993-09-02 posttagmeze simpozio kun la temo "Universitataj sistemoj kaj ilia harmoniigo" kiel ero de la kadra programo de la sesio.

Antaŭ la SUS estas organizota turisma vojaĝo de Prago per luksa aŭtobuso, kies partoprenantoj ekkonos ne nur Pragon kaj ĉarmajn kastelojn kaj historiajn urbojn de Ĉeĥio, sed ankaŭ Aŭstrian belegan pejzaĝon kun turismaj perloj kiel Salzburg kaj belajn lokojn en norda parto de Italio. La aŭtobuso restos sekve en San Marino por veturigi ĉiutage tiujn partoprenantojn, kiuj decidiĝos pri uzo de pli malmultekostaj tranoktebloj ekster la ĉefurbo San Marino Città, ekzemple en la junulara gastejo de Rimini aŭ la kampadejo de San Marino.

Post 12-a SUS eblas uzi la aŭtobuson por tiuj, kiuj partoprenos la studadsesion de Ĉeĥa filio de AIS, kiu efektiviĝos en Prago 1992-09-07/11.

Ĉiujn demandojn pri la 12-a SUS kaj kondiĉoj de ĝia partopreno, same kiel demandojn pri ebleco partopreni la turisman vojaĝon de Prago al San Marino aŭ la Studadsesion en Prago, pri studado ĉe AIS, pri eblo adapte adopti tie siajn sciencajn titolojn akiritajn aliloke aŭ pri iujn ajn ceterajn aferojn rilate AIS respondos senata sekretario de AIS ADoc.Dr. Petr Chrdle, Anglická 878, 252 29 Dobřichovice, faksonumero 42.2.9911041.

-pch-

Somere atingis nin la sciigo, ke la 2-an de aŭgusto mortis en České Budějovice en siaj 58 jaroj la operosolisto de tiea teatro, sinjoro **Robert Wolek**. Por plejparto de esperantistoj ne estas lia nomo jam konata, sed rememoras lin tiuj, kiuj organizis la movadon en Ĉeĥoslovakio post la malfondigo de Esperanto-Asocio de ĈSR. Li aktivis tiam en Opava, kie li vivis en kvindekaj jaroj. Li prezentis sin dum Esperantenkontiĝoj en tiama Ostrava regiono kiel eminenta kantisto de basaj roloj el operoj. Kiel Kecal en Vendita Fianĉino, la Nikso en Najjado aŭ Janek en En la Puto kaj multaj aliaj. Estas interese, ke en tiu tempo (ŝajne en 1953) li eĉ surdiskigis en Ostrava kelkajn famajn operariojn en Esperanto (tiam en Ostrava ekzistis speciala studiejo sub la nomo - se mi ne eraras - Photophon), sed la disko aperis nur en kelkaj provkzempleroj kaj nun ĝi apenaŭ ekzistas ie en diskoteko. S-ro Wolek poste fariĝis solisto en operoj en České Budějovice, Ŭstí nad Labem, Brno kaj Coburg (FRG) kaj ne plu aktivis en la movado. Tamen estas domaĝo, ke en postaj jaroj esperantistoj ne kapablis jam aktivigi lin, kvankam li ĉiam bone taksis la rolon de Esperanto por internacia komunikado.

V. Kočvara

Miroslav Sova (1921 - 1992)

La 11-an de majo mortis Miroslav Sova, elstara figuro de la loka Esperanto-movado en Ostrava. Esperantisto ekde 1965, membro de ĈEA ekde 1969. Oferema instruisto, organizanto kaj komitatano de EK Ostrava-Vítkovice.

G. Heczko

Post longa malsano mortis la 17-an de aŭgusto 1992 s-ano **Jaroslav Žák**, meritplena kaj longjara funkciulo de Esperanto-rondeto en Havličkŭv Brod. Li forpasis en la aĝo de 61 jaroj. Honoron al lia memoro!
Gerondetanoj

Kiel fulmo el klara ĉielo trafis nin en oktobro informo pri tragika morto de **Eva Jelínková** el Třebíč, 39-jara talenta tradukantino (Spartakus de J. Loukotková), kiu foje eĉ venkis en la belartaj konkursoj de UEA. Bone konas ŝin ankaŭ "lanĉovanoj".

mm

EXPERIMENT
S ESPERANTEM A ANGLIĈTINOU

AIS San Marino společně s Ústavem kybernetiky Paderborn a některými školami připravuje experiment praktického ověření propedeutické hodnoty esperanta pro následnou výuku dalších cizích jazyků, v našem případě angličtiny (není však podmínkou).

Experiment předpokládá, aby na dané škole byl dobrý učitel esperanta a současně dobrý učitel angličtiny, který je ochoten spolupracovat. Experiment by měl být zahájen s dětmi ve stáří 8 až 10 let ve školním roce 1993/94 a měl by trvat čtyři roky. Zatím se přihlásili učitelé v Rumunsku, SRN a ve Španělsku. Očekává se účast Československa a Itálie.

pch

První společný kongres Českého a Německého esperantského svazu Karlovy Vary 28. - 31. 5. 1993

Rada Českého esperantského svazu a předsednictvo Německého esperantského svazu si Vás dovoluují pozvat na První společný kongres obou svazů, který se uskuteční ve dnech 28. až 31. května 1993. (Kongres je v pořadí 7. českým a 71. německým esperantským kongresem.)

Hlavním tématem kongresu je:
Esperanto - klíč k sousedům v Evropě

První společný kongres ČES a Německého esperantského svazu zahrnuje kromě hlavního programu také program pro doprovod účastníků kongresu; obsahuje prohlídku města, návštěvu věhlasných podniků (porcelánka, sklárna Moser), návštěvu blízkých turisticky pozoruhodných míst. Za zvláštní poplatek se lze zúčastnit vyhlídkového letu nad městem a okolím.

Kongres se koná v moderním středisku sanatoria Thermal v centru lázeňského města Karlovy Vary. Součástí střediska je i hotel (převážně pro pacienty), několik restaurací, jídelen a prodejny. K sanatoriu náleží dále otevřený bazén s termální vodou (17×50 m). V blízkosti Thermalu se nacházejí všechny hlavní prameny léčivé minerální vody. Město samo náleží k našim nejznámějším lázním. Jako město bylo založeno již ve 14. století, nejčilejší rozvoj zažilo v 19. a současném století. Ve městě se léčily význačné osoby evropské historie - od císaře Karla IV, Petra Velikého, až ke Goethovi, Schillerovi, Beethovenovi, Mickiewiczovi, Smetanovi a mnoho jiných. Město žije čilým kulturním a společenským životem.

Zástupce ČES: Ing. V. Kočvara, A. Sovy 10, CS 747 05 Opava 5

Zástupce GEA: Ursula Felhölter, Lathener Str. 4, D W-4500 Osnabrück

Předseda místního klubu: Ing. Miloš Bloudek, Vyšehradská 4,
CS 360 01 Karlovy Vary,
tel. (017) 28 81 73

Program Prvního společného kongresu ČES a GEA

Pátek 28. 5. 1993:

15.00 - 22.00 h: otevřena kongresová přijímací kancelář

20.00 - 23.00 h: seznamovací večer

Sobota 29. 5. 1993:

8.30 - 11.00 h: otevřena kongresová přijímací kancelář

9.00 - 10.30 h: zahájení kongresu

10.30 - 12.30 h: zprávy předsednictva

12.30 - 14.00 h: polední přestávka na oběd

14.00 - 17.00 h: pracovní schůze ČES / pracovní schůze GEA

16.30 - 18.00 h: zasedání podle oborů - první blok

18.00 - 19.00 h: večere

20.00 - 22.00 h: kulturní program

22.00 - 24.00 h: zábavný program s tancem

Neděle 30. 5. 1993:

8.00 - 9.00 h: Ekumenické bohoslužby

10.00 - 12.00 h: zasedání podle oborů - druhý blok

12.00 - 14.00 h: polední přestávka na oběd

14.00 - 16.00 h: kongresové fórum k hlavnímu tématu

16.00 - 18.00 h: zasedání podle oborů - třetí blok

20.00 - 23.00 h: společenský večer

Pondělí 31. 5. 1993:

9.00 - 13.00 h: výlet U (procházka městem, návštěva expozice sklárny Moser aj.)

9.00 - 14.00 h: výlet T (Mariánské Lázně, klášter Teplá aj.)

9.00 - 15.00 h: výlet K (Cheb, Františkovy Lázně, přírodní rezervace Soos aj.)

První společný kongres ČES a GEA, 28. - 31. 5. 1993

Přihláška na 7. kongres Českého esperantského svazu

.....
(příjmení, jméno) (datum narození)

.....
(PSC, obec, ulice)

.....
(telefon) (datum) (podpis)

Přijedu autem a dávám přednost ubytování s možností parkování: ano / ne*)

Požaduji bezbariérový pokoj (pro tělesně postižené): ano / ne*)

Objednávám výlet K - T - U*) pro osob (jízdné a oběd zaplatím na místě).

Objednávám a platím:

Kongresový poplatek Kčs

Ubytování:

Kategorie, počet osob za dny 28/29, 29/30 a za 30/31*)
..... Kčs

Společné stravování, počet osob

večeře 28., oběd + večeře 29., oběd 30. (celkem 180 Kčs),

případně večeře 30. (+ 45 Kčs*) Kčs

Dar pro kongresovou pokladnu Kčs

Dar pro ČES Kčs

Platím celkem Kčs

*) nehodící se škrtněte

Platbu poukažte Komerční bance v Praze 2 na číslo konta 3330-021/0100, konstantní symbol 379, variabilní symbol 259.3. Na požádání zašleme složenku. Přihláška je platná až po zaplacení celé částky.

Přihlášku zašlete na adresu

Věra Podhradská, Poříčí 1, 603 00 Brno.

Kongresové poplatky:

Poplatek je odstupňován pro platbu

do 31. 3. 1993 100 Kčs,
po tomto termínu . . . 150 Kčs.

Poplatek neplatí čestní členové ČES, delegáti a navržení kandidáti do rady ČES a do kontrolní komise ČES, přihlásí-li se do 31. 3. 1993. Jmenovaným bude rovněž uhrazeno jízdné.

Nocležné a stravu si účastníci hradí z vlastních prostředků.

Ubytování je možné ve studentském internátu na kraji města nebo ve *** hotelech v centru města.

Ceny jsou uvedeny za jedno lůžko se snídaní. Přihlásit se můžete na dva nebo na tři dny. (Pondělí je u nás pracovním dnem, v Německu je svátek.) Ceny jsou předběžné, poněkud se liší podle konkrétního místa a částečně budou ovlivněny novou daňovou soustavou. Konečné ceny příští rok se mohou odchýlit až o $\pm 20\%$. Případný rozdíl doplatíte nebo bude vrácen na místě.

Ubytování ve *** hotelu (1 nocleh se snídaní, vlastní koupelna):

	2 dny	3 dny
Kat. A: jednolůžkový pokoj	340	510 Kčs
Kat. B: 1 lůžko ve dvoulůžkovém pokoji	300	450 Kčs

Ubytování v hotelu (1 nocleh se snídaní, společná koupelna a WC na patře):

	2 dny	3 dny
Kat. C: jednolůžkový pokoj	240	360 Kčs
Kat. D: 1 lůžko ve dvoulůžkovém pokoji	200	300 Kčs

Ubytování ve školním internátu na kraji města) se snídaní, společná koupelna a WC na patře):

	2 dny	3dny
Kat. E: 1 lůžko v 3-lůžkovém pokoji	140	210 Kčs

Společné obědy a večeře jsou zajištěny v sanatoriu Thermal, za 90 korun na den.

MALLONGIGITA JARRAPORTO DE NIA PREZIDANTO
KONFERENCO EN PARDUBICE

Influo de la nuntempa ekonomia situacio. En tiu ĉi parto d-ro inĝ. Petr Chrdle malkaŝe parolis pri la influoj de la nuntempa ekonomia situacio al la agado de la asocio. El la negativaj rezultoj li nomis interalie:

- malkreskon de partoprenantaro de E-aranĝoj
- malkreskon de membroj de la asocio
- malkreskon de la intereso pri aĉeto de E-literaturo
- signifoplenan altiĝon de la elspezoj de ĈEA (luprezo de la asocia oficejo, elektra energio, poligrafiaĵoj, poŝtaj tarifoj).

Vojo al venko kontraŭ tiaj efektive negativaj kondiĉoj. Jam ekde 1991 la Konsilio de ĈEA serĉas vojojn al venko aŭ almenaŭ rezisto kontraŭ la menciitaj malfavoraj kondiĉoj, inter alie per:

- pliefektivigo de la informluo direkte al membroj per regule aperanta Starto, kio ebligis nuligi aperadon de informbultenoj por klubaj funkciuloj kaj individuaj membroj. Tiukaze li dankis al la redaktora duopo Malovec - Daněk por ilia tiurilata laboro.
- Unufoje jare preparo de iu granda aranĝo plej grade por eksterlandanoj, kiu povos porti al ni krom la ĝuo de la etoso ankaŭ iom da tiom bezonata ekonomia gajno. En 1991 ĝi estis IFEF-kongreso, en 1992 antaŭkongreso en Prago.

- Partopreno en la kupona privatigo de nia nacia ekonomio. Tiurilate li dankis al s-ro Laŭbe por lia propono, kiu montriĝis efektivebla kaj precipe al tiuj membroj de ĈEA, kiuj donis je dispono parton de siaj kuponoj favore al ĈEA. Kvankam ĉi tiu ago ne portas tujan profiton (eĉ male), ĝi estas promeso por estonteco, ke ĈEA kapablos aktivi ankaŭ en novaj ekonomiaj kondiĉoj.

- Nepopulara, sed en la nuna situacio nepre bezonata estas plialtigo de la membrokotizo tiagrade, ke ĝi kovru almenaŭ la verajn kostojn kunigitajn kun produktado de la asocia organo Starto.

Parolante pri la ĉefaj ĉijaraj aranĝoj li tre pozitive aprezis organizan flankon de la antaŭkongreso de la 77-a UK kunigitan kun la seminario pri Komenio en Prago kaj dankis tiurilate al geedzoj Dvořák, kiuj portis ĉefan respondecon kaj dediĉis sin plene al la afero.

La prezidanto menciis ankaŭ kunlaboron kun eksteraj esperantistaj organizoj (TEJO, EŜLI, IFEF, ILEI, IKUE, ISAE, KELI, AIS k.a.), ĉefe kun SEA - la kunordiga komitato en novembro certe trovos konvenan vojon por plua kunlaboro.

El neesperantistaj institucioj li pozitive taksis sintenon de la Ministerio pri Kulturo, pruvitan lastafoje dum la antaŭkongreso, kunlaboron kun Ĉeĥoslovakaj Fervojoj pere de la landa sekcio de FISAIC, kontaktojn kun Ministerio por Edukado pere de la Ĉeĥa filio de AIS, ekonomian kunlaboron kun la vojaĝagentejo Tourgast (komuna uzo de la sekretariejo) kaj kun la Radikala Partio (kiu presas por ni alglueblajn adresojn por dissendado de Starto).

Nia plej grava tasko en la venonta periodo estas bonkvalita preparo de la komuna kongreso de ĈEA kaj GEA en Karlovy Vary.

Ekzistas du specoj de malkontenteco: la unua nur veas kaj perdigas al ni eĉ tion, kion ni havas, la alia pelas nin al diligenta laboro por atingi en la novaj ekonomiaj kondiĉoj eĉ pli bonajn rezultojn ol antaŭe. Ni estu malkontentaj ĉiam nur per la dua, kreema kaj atingu pli riĉan aktivadon ene de nia asocio.

Klub esperantistů Brno založil "Esperantskou literární nadaci" zaregistrovanou dne 24.9.1992 u Magistrátu města Brna pod č.j. 32/92/NA a mající u České spořitelny a.s., Koblížná 21, Brno, účet: 5243555-628/0800. Esperantský název: Esperanta Literatura Fondajo (ELFo). Nadace požádala Radu nadací při vládě ČR o příspěvek z Fondu národního jmění, ale hlavním zdrojem příjmů by se měly stát dary příznivců literatury.

Cílem nadace je vydávat esperantskou literaturu původní i přeloženou a pomocí překladů propagovat naši národní kulturu v zahraničí a esperantskou doma. Dnes existující přibližně osmdesátku rukopisů, hlavně překladů, je třeba připravit pro vydání a postupně je podle disponibilních finančních zdrojů vydávat. Nadace bude současně pořádat a podporovat semináře a další akce o překladatelství.

Již bylo započato s počítačovým zpracováním všech dostupných rukopisů, aby se zabránilo jejich ztrátám a aby byly připraveny pro rychlou sazbu, naskytne-li se možnost vydání.

Rada nadace se obrací s nabídkou spolupráce a s žádostí o pomoc:

- a) k autorům a překladatelům, jejichž rukopisy čekají na příležitost k vydání
- b) ke každému, kdo má možnost zpracovávat texty na počítači
- c) k jazykovým odborníkům při revizích a kontrole připravovaných textů
- d) k nakladatelům, kteří mají zájem se podílet na vydávání esperantských knih

- e) ke knihkupcům, kteří se zájímají o distribuci a propagaci esperantské knihy
- f) ke každému, kdo je ochoten se podílet na provozní práci nadace

Adresa nadace: Esperantská literární nadace, pošt. příhr. 154, 657 54 Brno

Prologem k vydavatelské činnosti nadace je vydání textu lidové hry o Faustovi (Doktoro Johano Fausto), s níž brněnské loutkové divadlo Radost získalo letos na festivalu v Klagenfurtu třetí cenu. Na příští rok připravujeme vydání Čapkovy Války s Mloky v překladu J. Vondrouška, Pumprova libreta Prodané nevěsty a Vlastního životopisu Karla IV.

DOKTORO JOHANO FAŬSTO

Esperanta Literatura Fondajo (ELFo) estis fondita en Brno por prepari publikigon kaj laŭeble publikigi manuskriptojn en Esperanto aŭ el Esperanto kaj propagandi tiamaniere la nacian literaturon en eksterlando kaj Esperantan en Ĉeĥoslovakio. Por la jaro 1993 ni preparas verkojn Milito kontraŭ Salamandroj de Karel Čapek kaj Propra biografio de Karolo IV (ambaŭ en traduko de Josef Vondroušek) kaj Vendita fianĉino de Karel Sabina (libreto por opero de B. Smetana) en traduko de Tomáš Pumpr. Kontribuojn eblas sendi al la konto 5243555-628/0800, Česká spořitelna, Koblížná 21, Brno.

KONFERENCO DE ĈEA
PARDUBICE 23.-25. 10. 1992

La ĉijara konferenco de ĈEA vivis precipe per preparo al la komuna ĉeĥa-germana kongreso, per preparo de nova statuto kaj solvo de financaj problemoj.

Ing. Miloš Bloudek informis, ke la kongreso okazos en la hotelo Termal fine de majo 1993. La kongresa kotizo estos por enlandanoj 100 kaj 150 kronojn (pagoj antaŭ kaj post 31.3.1993), delegitoj, honoraj membroj kaj proponitaj kandidatoj senpage. Eksterlandaj gastoj pagos 60 aŭ 90 DM.

Pri la problemoj de statuto, de fondaĵoj kaj de juraj preskriboj ĝenerale informis advokato el Brno JUDr. Vlastimil Vlk. La postrevolucia tempo alportis multajn problemojn kaj financajn ŝarĝojn, sed samtempe malfermis novajn vojojn al prospero zigzagantaj en la jura labirinto. Ni devas lerni venki la problemojn kaj utiligi la novajn perspektivojn.

Sekretario Ing. Zdeněk Pluhař kaj vicprezidanto Ing. Vladimír Dvořák informis pri la financaj problemoj de la asocio. Alte leviĝis la lukostoj kaj asekuro por la sekretario (proksimume 50 mil kronojn jare), kreskas kostoj por Starto (duobligas prezo de enpoŝtigo kaj la samo okazos baldaŭ ĉe prezo de papero). Aliflanke kreskis la poligrafia kvalito de Starto, aperis Jarlibro kaj libro pri Komenio, realiĝis gravaj internaciaj aranĝoj (pasintjare IFEF-kongreso, ĉijare antaŭkongreso, venontjare komuna kongreseo kun GEA), nur la asocio povas realigi publikigon de novaj verkoj kaj lerniloj. La situacio necesigas iom levi la membrototizojn, kiuj eĉ poste restos tre malaltaj, maksimume 10 kronojn por unu monato.

Detalajn informojn ni publikigas sur la paĝo 2.

S-ro Vaněček klarigis, ke specialaj bezonoj de handikapitoj, precipe senbarieraj kongresejoj kaj prema financa situacio kondukis al formiĝo de memstara asocio de esperantistoj-invalidoj.

S-ro Pavel Sittauer bildigis similkolore la situacion en Somera Esperantista Tendaro Lančov, kie oni devas pagi al la magistrato altajn sumojn, tial ne eblas instrui nun sen la angla kaj germana lingvoj, ĉar esperantistoj nur aliĝas malgrandnombre, kio ne sufiĉas por pagi ĉiujn elspezojn.

En la kultura programo prezentis kelkajn scenetojn infanoj el lokaj Esperanto-kursoj, venis ankaŭ la magiisto Linhart Rýznar kaj sonis pluraj arioj kantataj de Miroslav Smyčka.

(mm)

INTERNACIA KULTURA FESTIVALO
EN ÚSTÍ NAD LABEM

La 5-a Internacia Kultura Festivalo en la urbo Ústí nad Labem (Ĉeĥa resp.) honore al Esperantaj literaturistoj Jiří Kořínek kaj Tomáš Pumpr - ilin prezentis prof. D-ro Vlastimil Novobilský kaj Jaroslav Mařík - allogis kelkdekonojn da enlandanoj grupon da bavarianoj el Kronach (kies Esperanto-Klubo amike kontaktas kun tiu en Ústí) kaj kelkajn saksianojn. Ĉiuj estis tre kontentaj.

Krom informaj kontribuoj, turismaj aranĝoj kaj prezentado de la kolora filmo pri japana esperantista geedziĝo en Prago, ĉe kiu Esperanto rolis pontolingve (Novobilský), okazis altnivela kultura vespero age de kantistoj el la ŝtataj operejoj en Prago kaj Ústí nad Labem (Kateřina Kudlíková, Josef Vít, Miroslav Smyčka, Hana Pašková, Jiří Enderš, ĉe piano Jan Zimmer) kaj deklamado de Eva Seemannová (Prago). Dolĉa bomboneto estis majstra violon-

koncerto de la okjara Zuzanka Urbanová (konata interalie el sinprezento en la berlina Televido). Huraon elvokis ĉefine fascina prezento de "Figaro" de Miroslav Smyčka.

jm

SE LA MONDO ESTUS VILAĜO DE 1000 HOMOJ

165 homoj parolus la mandarenan
86 parolus la anglan
83 parolus hindan/urduan
64 parolus la hispanan
58 parolus la rusan
37 parolus la araban

Temas nur pri duono de la vilaĝanoj. La alia duono parolus (en descenda ordo) bengale, portugale, indonezie, japane, germane, france kaj 200 aliajn lingvojn (inkluzive de Esperanto!).

Unu triono de la homoj estas infanoj. Tri el la 1000 personoj mortas pro malsato. Unu persono en la vilaĝo havas la aideson. El 670 plenkreskuloj duono estas analfabetoj. Nur 70 personoj posedas propran aŭtomobilon. 200 homoj ricevas 75% de tuta salajro de la vilaĝo. Nur unu triono povas trinki puran kaj sendanĝeran akvon. Kvin estas soldatoj, 7 instruistoj, nur unu kuracisto kaj 3 rifuĝintoj.

Precize 100 personoj kontrolas ĉiujn nukleajn armilojn posedantajn de la vilaĝo.

(Laŭ la informilo SNEES de la Esperanto-societo West Hartford, Usono).

LABIRINTO DE NUMERALOJ

La revuo El Popola Ĉinio 6/1992 publikigis interesan artikolon de Li Shijun "Promenado inter la numeraloj", en kiu la ĉina samideano atentigas pri malregulaĵoj en la Esperanto-sistemo de numeraloj. Apud la simplaj numeraloj (unu ĝis

mil) ekzistas pluraj nur substantivaj (miliono, miliardo, biliono ktp.), kio kaŭzas certajn problemojn, precipe kiam ili aperas samtempe kaj en akuzativo: *la urbo havas du milionojn unu loĝantojn*. La akuzativo estas duobla iom nenature, aŭ oni devus ŝanĝi la konstruon de la frazo: *la urbo havas unu milionon da loĝantoj kaj unu loĝanton*. Ankaŭ tiu solvo estas mallerta, plie la du kategorioj rezultigas diferencajn adjektivigon: *tria urbo* (tria en la vico) - *miliona urbo* (urbo kun miliono da loĝantoj). Zamenhof sub influo de la slavaj lingvoj malregule uzis la vorteton *da*: *Kiom da ili estis? Ili estis kvar.* - *Da ili estis kvin.* Same malregule impresas formoj: *iom da, multe da, kelke da* ktp. La ĉina samideano proponas reguligi la uzadon de numeraloj per pluaj simplaj: *miljon* (ĉar *milio* havas alian signifon), *miljard*, *biljon*, *kelk*, *plur*, *mult* sen *da*, same kiel *iom*, *kiom*, *ĉiom*, *neniom*, *tiom*: *Kiom loĝantojn havas la urbo? La urbo havas miljon unu loĝantojn*. Sed estos tre malfacile akceptigi la proponon en la konservema Esperantujo.

PERMANA BALBUTADO

Ĝis nun regis opinio, ke balbutado de beboj estas ekzercado de la voĉ-kordoĵoj en la infana gorĝo. Du psikologinoj el la McGill-universitato en Montrealo konstatis "permanan balbutadon" ĉe surmutaj beboj edukataj per gestlingvo. La balbutado estas mekanismo, pere de kiu bebo malkovras rilaton inter la strukturo de la lingvo kaj rimedoj, kiuj estas je dispono por esprimi la strukturon. La mekanismo helpas al beboj identigi la nombron de bazaĵunuoj kaj permesitajn kombinojn.

(laŭ la gazeto Vesmír)

Bernard Golden:

ANKORAŬ PRI LA NOMOJ DE ZAMENHOF

En **Starto 2/1992 (149)**, pĝ. 12, estas artikolo "Al artikoloj pri la nomo de nia Majstro L.L.Zamenhof" el la plumo de aŭtoro, kiu estas plurflanke riproĉinda pro sia nescio de faktoj, misuzo de informoj kaj rezonado bazita sur spekulativo sen apogo de fidindaj atestaĵoj. Estas necese do, pritrakti la plej gravajn mankojn kaj ĝustigi erarojn pri la temo.

La individuaj nomoj de d-ro L.L.Zamenhof

Ekde la unua frazo la aŭtoro mispaŝas, skribante pri la "baptonomoj" de d-ro Zamenhof. Kvankam la aŭtoro ja scias, ke Zamenhof kiel judo ne estis baptita, li tamen senrespondence altrudas la terminon "baptonomoj". Anstataŭe, la aŭtoro estis devinta klarigi, kiel judo ricevas sian individuan nomon. Jen la kutima procedo.

Nomdonado en judaj familioj okazas kadre de tradiciaj moroj. Por virseksa bebo la cirkumcidaj festoj okazas la okan tagon post naskiĝo, krom se malsano devigas prokraston. Dum tiu solena ceremonio la infano to ricevas sian propran nomon. Iomete malsamas la procedo por ineksaj infanoj. En la sama semajno, kiam okazis la naskiĝo, la patro ceremonie proklamas en la sinagogo la nomon, kiun li donas al sia filino.

Tiel, la filo de Marko Zamenhof, kiu naskiĝis en Bialistoko la 3-an de decembro 1859 (laŭ la malnova kalendar-stilo), estis cirkumcidita la 10-an de decembro. Ĉeestis la ceremonion la tuta parencaro kaj ankaŭ individuaj gastoj. Marko Zamenhof donis al sia filo la nomon Lejzer, kiu estas la jida formo de la biblia nomo Eli-

ezer, signifanta hebree "Dihelpo". Kutime la nomo estas tiu de mortinta avo aŭ, se li ankoraŭ vivas, de karmemora parenco.

La sekvan tagon la patro iras al la ŝtatrabeno por enskribigi la novnaskiĝinton en la naskiĝ-registron. Tiu akto enhavas cetere gravajn donitaĵojn pri la gepatroj kaj la nomojn de la funkciuloj de la cirkumcida festo. La enskribita individua nomo fariĝas oficiala laŭ la vidpunkto de la juda religia komunumo. Valora historia font-dokumento estas la fotografaĵo de la koncerna paĝo de la registro-libro. Ĝi jam estis publikita kun la ruslingva teksto, traduko en Esperanton kaj komentoj de zamenhofologoj.

Estas atentinde, ke malgraŭ la elekto de Marko Zamenhof, Lejzer ne estas la vere oficiala nomo. Tiu jida ekvivalento estas nomo uzebla en la ĉiutaga profana vivo; male, por religiaj aferoj oni devas uzi la plejnan hebrean formon de la nomo, Eliezer.

Pro kontaktoj kun aligentaj kulturoj estiĝis kutimo ĉe judoj alpremi alian personan nomon fremdlingvan apud la propralingva. Tiu dua individua nomo ordinaro komenciĝas per la sama litero por memori la originan nomon (ekz. Mordeĥaj/Markus). Tiucele Lejzer Zamenhof ekuzis Lazar (pro rusa influo), sed li ne tuj forlasis uzon de Lejzer. Pli poste li alprenis la polan nomformon Ludwik. Kiam lia frato Leono komencis aktivi kiel esperantisto, d-ro Zamenhof diferencigis la proprajn verkojn disde tiuj de sia frato per kunligo de la du nomoj Lazaro kaj Ludoviko kaj plej ofte subskribis

sian nomon kiel L.L.Zamenhof.

Elokventa atesto de la graveco de la tradicia kaj oficiala hebrea individua nomo troviĝas sur la tomboŝtono de la patro de d-ro Zamenhof. Li ricevis la hebrean nomon Mordeĥaj dum la cirkumcida ceremonio. Lia patro nomiĝis Ŝraga. Dum sia publika, sekulara vivo, la patro de d-ro Zamenhof ne uzis tiujn nomojn, sed elektis kiel individuajn nomon la polan Markus, ĉar li vivis inter poloj; samtempe li povis uzi ankaŭ la ruslingvan ekvivalenton Mark. Ankaŭ la patran nomon li ŝanĝis de Ŝraga al Fabian. Sekve, aperis sur oficialaj dokumentoj la rus-stila nomo Markus Fabiano-viĉ Zamenhof. Tamen, post sia morto li ricevis la tradiciajn hebreajn nomojn. Sur la marmora tabulo de la tomba monumento aperas sub Markus Zamenhof en la pola teksto la nomo Mordeĥaj ben Ŝraga en la hebrea parto.

La signifo kaj prononco de la nomo Zamenhof

En sia artikolo en Starto 2/1992 la aŭtoro faras plurajn asertojn, kiuj ne estas historie pravigeblaj. Li substituas al objektivaj atestaĵoj tro da neapogeblaj supozoj kaj konjektoj. Ni ekzameni unue lian pritrakton de la signifo de la familia nomo Zamenhof, kiu en sia originala formo havis la germanan ortografion "Samenhof" (la germana "s" estas prononcata kiel Esperanta "z").

La aŭtoro asertas - sen iujn dokumentaĵoj - ke la germana formo "Samenhof" estas analizebla kiel kunmetaĵo je du germanaj vortoj: **samen** "semo" kaj **hof** "korto". Lingvistoj nomas tiun naivan klarigon "popola etimologio". Efektive, tiu ĉi maniero klarigi la signifon de Samenhof estas nur unu el pluraj hipotezoj pri la deveno de

la nomo, kiuj jam estis proponitaj. Ankoraŭ kvar etimologioj sekvas.

Kelkaj supozas, ke Samenhof apartenas al la kategorio de familiaj nomoj formitaj laŭ nomoj de urboj kaj vilaĝoj, tiel aludantaj la devenon de prafamiliano (ekz. la nomo Komenský estas spurebla al la moravia vilaĝo Komňa). En suda Germanio estis du vilaĝoj portantaj la nomon Samhof. Oni povas hipotezi, ke iu Zamenhova prapatro vivis en unu el tiuj vilaĝoj kaj, kiam nova rusimperia leĝo postulis frue en la 19-a jc., ke ĉiuj judoj havu familian nomon, li iom modifis la loknomon Samhof por krei Samenhof.

Alia analizo de du ŝajnaj germanaj morfemoj en "Samenhof" klarigas, ke ĝi estas dehakita formo de Samenhafer, kunmetita el **Samen** "semo" kaj **Hafer** "aveno". Temas pri aveno kultivita ne por konsumado, sed por semado. Post perdo de la silabo "er" kaj ŝanĝo de la prononco de la lasta vokalo, Samenhafer fariĝis Samenhof.

La sekvaj du hipotezoj serĉas devenon de la nomo surbaze de slavaj morfemoj. Oni volas kredigi, ke Samenhof estas variaĵo de rusaj familiaj nomoj kiel Simonov, Semenov kaj Simonhoff, ĉiuj signifantaj "filo de Simon".

En la naskiĝ-registro de d-ro Zamenhof lia familia nomo, transskribita kirilalfabete, havas la formon Zamenhof. Pro tio Petro Stojan konjektis, ke ĝi estas rusdevena nomo konsistanta el **zamena** "intersanĝo" kaj **-ov** (familia finaĵo).

Estas certeco pri neniu el la ĉi-supraj klarigoj. Povas esti, ke la deveno de la nomo baziĝas sur tre obskura okazaĵo en la vivhistorio de la familio, kiu neniel estas atestebla per dokumento.

La aŭtoro mispaŝa ankoraŭfoje en sia pritrakto de la prononco de la nomo Zamenhof, ĉar li naive kredas, ke "en la Zamenhofa familio oni parolis ruse". Kiel li scias tion?

Mi interpretas ĉiujn rimarkoj de d-ro Zamenhof pri la rusa kiel hejma lingvo kiel manieron flati la rusojn. En la zamenhofa familio la rusa estis fremda lingvo. En la intima sino de la familio la ĉiutage uzata lingvo estis la jida, kiun la infanoj ricevis kun la patrino lakto, por tiel diri. Estas kelkaj atestaĵoj montrantaj, ke la familianoj daŭre pensis jidlingve. Tion spegulas la sekvaj nomformoj. Okaze de enskribiĝo en la naskiĝmatrikula registro Marko Zamenhof donis al sia filo ne la hebrea nomformon Eliezer, sed la jidan ekvivalenton - Lejzer. La hebrea nomo de Marko Zamenhof estas Mordeĥaj, sed li estis konata ankaŭ laŭ la jida diminutivo Motel, kiu troviĝas sur du oficialaj ruslingvaj dokumentoj. Unu estas atesto de la jaro 1881 skribita de Lazar Motelev Zamenhov (Lazar, filo de Motel) kaj la dua estas la universitata diplomo de d-ro Zamenhof, sur kiu aperas la vortoj "Lazar, filo de Mark (ĝuste Motelev)". Tria ekzemplo koncernas la nomon de la bopatro de d-ro Zamenhof, Aleksandro Silbernĥik. La nekrologo, kiun d-ro Zamenhof verkis, havas la titolon "S.Silbernĥik". La "S" ne estas komposteraro, sed estas la inicialo de la individua nomo Sender, kiu estas indiko de la persista influo de la jida lingvo en la parol- kaj penskutimoj de la familio de d-ro Zamenhof.

Sekve, mankas la logika bazo de la argumento, ke la nomo Zamenhof estis prononcata "Zamengof", ĉar en la rusa alfabeto mankas la sono "h", do

"g" estas uzata anstataŭe. Unue, dum jardekoj la familianoj prononcis Samenhof kun "h" kaj la fonetika modifo de la "S" al "Z" ne ŝanĝis tiun kutimon. Tiu ortografia ŝanĝo havas paralelajn en la bofamilia nomo Silbernĥik/Zilbernĥik, kiu estas same germandevena. Kelkaj boparencoj sekvis la kutimon de Zamenhof skribi la nomon fonetike: male, aliaj daŭrigis la uzon de Silbernĥik. Rimarku, ke eĉ post enkonduko de la formo Zamenhof la nomformo Samenhof estis longe uzata en germanlingvaj kunteksto.

Necesas atenti la diferencan inter transliterado kaj fidela tradukado. En kirilalfabeta teksto loknomoj kiel Gonduras, Gamburk, Iokogama kaj Tegeran devas aperi en latinalfabeta teksto kiel Honduras, Hamburg, Yokohama kaj Teheran respektive. Same, la azbuke skribita formo Zamengof devas esti skribita kaj prononcata Zamenhof. La kialo de la "g" estas tutsimple fonetika manko en la rusa alfabeto.

Pravigas la prononcon de Zamenhof kun la sono "h" la transskribo de tiu nomo per literoj de la hebrea alfabeto sur la tombomonumento de Marko Zamenhof starigita en 1907. Ĝi aperas kiel Zamenhof - ne Zamengof! La plej konvinka pruvo venas el la buŝo de d-ro Zamenhof mem. En 1909, okaze de la 15-a UK en Barcelona, la aŭtoro de Esperanto pretigis fonografan cilindron. Tiu unika sondokumento atestas, ke li prononcis sian nomon ne kiel Zamengof, sed kiel Zamenhof!

Postnoto:

Se iu intencas verki pri zamenhofaj temoj, estas nepre konsilinde, ke li ne plu ĉerpu informojn el la eksmodiĝintaj Originala Verkaro (1929) kaj Enciklopedio de Esperanto

(1933-1934). Rekomendindaj estas la sekvaj verkoj:

1. David L.GOLG. - N.Z.Maimon's **La kaŝita vivo de Zamenhof**. Pĝ. 40-57 en: **Studoj pri la internacia lingvo**, red. Michel Duc Goninaz, Gent; AIMAV; 1987, 156 pĝ.
2. HALINA DOKUMENTO PRI LA STUDENTAJ JAROJ DE L.L.ZAMENHOF. Oficialaj arkivoj gimnaziaj kaj universitataj en la rusa lingvo. Kopiis kaj esperantigis Halina EDELBAUM: komentis Naokazu KAWASAKI, Tokio; memeldonis Juntaro Iŭaŝita: 1977, 239 + 22 pĝ.
3. Adolf HOLZHAUS: **Doktoro kaj lingvo Esperanto**, Helsinki:

Fondumo Esperanto: 1969, 524 pĝ.

4. Adolf HOLZHAUS: **Granda galerio Zamenhofa**, Vol. 1. Helsinki: Fondumo Esperanto, 1973, 527 pĝ., Vol.2, 1978, 419 pĝ.
5. J.KOHN-CEDEK, Personaj nomoj de Zamenhofa familiano, l'omnibuso, 1976; 1 (71) 1-7; 2 (72):16-23; 4 (74):7 (Eratumo)
6. N.Z.MAINON, **La kaŝita vivo de Zamenhof**, Tokio; Japana Esperanto-Instituto 1978, 214 pĝ.
7. PLENA VERKARO DE L.L.ZAMENHOF, Kioto; Eldonejo Ludovikito 1972

ANTAŭ 500 JAROJ OKAZIS RENKONTIĜO DE EŬROPO KAJ AMERIKO
KRISTOFORO KOLUMBO

De Ende el Odeso

Trankvila stela nokto kaj trankvila senlima maro. Kun meza rapideco ŝovas sin sur la mara ebenaĵo, unu post alia, tri hispanaj "karaveloj" de la XV. centjaro. Mizeraj, facile rompeblaj ŝipoj; ŝipanaron oni ne vidas; ĝi jam longe dormas; sur la ferdekoj oni vidas nur la senmovajn gardstarantojn. Sed nur en la meza ŝipo, kiu portas sur la rando la surskribon "Sankta Maria" kaj admiralan flagon sur la masto, en la malvasta kajuto brulas lumo kaj apud la tablo, kovrita de geografiaj kartoj, sidas en profunda meditado la granda admiralo de Hispanujo, Kristoforo Kolumbo. Dormo ne volas tuŝi liajn okulojn. Jam la duan nokton la admiralo ne kuŝigas sin, la duan tagon turmentas lin unu sama premanta penso. Ankoraŭ du tagoj - kaj, se li ne renkontos teron, la ŝipoj iros returne Hispanujon. Hieraŭ la ŝipanaro arogante sciigis, ke ĝi ne volas iri plu, kaj kun granda malfacileco la admiralo elpetis de ĝi limtempon de tri tagoj.

La suno malleviĝis kaj denove leviĝis, antaŭ li etendis sin tiu sama senlima ebenaĵo da trankvila mistera akvo. Estas vero, ke hodiaŭ la maro alportis du verdajn branĉetojn, ian pikan arbetojn, tabulon kaj rabotitan bastoneton - du sendubajn signojn de proksimeco de tero. Ankaŭ sen tio ĉi li scias, ke tero sin trovas antaŭ li, ke tiu ĉi tero estas proksima, sed ĉu li havos tempon veni al ĝi en tiuj ĉi du tagoj?

Ankoraŭ kvardek ok horoj restas ĝis la fino de tiu ĉi batalo kun la lin persekutanta fato - kaj li batalos ĝis la fino mem! La admiralo fiere sin elektigis ... kaj subite li ekŝancelis, kvazaŭ en tablon, apud kiu li sidis, ekbatus tondra sago. De la antaŭa karavelo ektondris pafego.

Tero!!!

Estis la dua horo je mateno, la 12-an de oktobro de la jaro 1492.

(Nokto, Fundamenta Krestomatio)

Kolumbo albordegis ĉe insuloj en Kariba maro, proklamis ilin posedado de la hispana trono, en Haitio konstruigis la unuan fortikaĵon Puerto de Navidad. Liaj hispanoj igis sin portadi sur la dorsoj de indianoj kaj ne hezitis tranĉadi iliajn gorĝojn nur por elprovi la akrecon de siaj klingoj aŭ por amuzo. Indianoj devis laboregi ĝis elĉerpiĝo kaj ĉiun trian monaton pagi imposton per oro, alie oni mortigis ilin, forhakinte antaŭe iliajn manojn. Virinoj estis perfortataj, gentestroj torturataj kaj ekzekutataj. En 1495 Kolumbo kolektis 1500 indianojn elektis 500 plej fortikajn, surŝipigis ilin, sed dumvoje al Hispanio ducent mortis kaj restintaj estis venditaj kiel sklavoj. La nombro de homoj en Haitio dum kvardek jaroj malkreskis el tri milionoj al tricent.

(Laŭ atesto de dominikano Bartolomeo de Las Casas, kiu ĉion vidis propraokule)

Kolumbo starigis la longan serion da kruelaĵoj, kiujn daŭrigis Pizarro, Cortes, angloj, francoj kaj aliaj Eŭropanoj. Ne okazis "malkovro" de Ameriko, ĉar ĝi ne estis senhoma, dezerta kontinento, sed nur renkontiĝo kaj konfrontiĝo de du homaj rasoj, el kiuj unu dum 500 jaroj preskaŭ neniiĝis la alian. La genocido kontraŭ naturaj homoj estas daŭrigata eĉ nuntempe, en Ameriko, Afriko, Nov-Zelando, Aŭstralio, Indonezio, Siberio.

Profunde en niaj koroj enradikiĝis facilanima senkulpigado de ĉiuj barbarajoj kiel de bedaŭrinda, sed neevitebla prezo de progreso. Sed en la mondo de murdistoj, kaj viktimoj estas devo de pensantaj homoj ne aparteni al la murdistoj (A. Camus)

NOBEL-PREMIO DE PACO POR INDIANINO

La 16-an de oktobro 1992 aljuĝis la norvega Nobel-Instituto en Oslo la Nobel-premion de Paco al la indiana aktivistino **Rigoberta Menchu** pro ŝia strebado pri sociala justeco, pri repacigo de diversaj etnaj grupoj kaj pro ŝia batalo por respektado de la rajtoj de Indianoj ne nur en ŝia lando, sed en la tuta Ameriko.

La 33-jara Rigoberta Menchu el Gvatemalo estas unu el la plej junaj Nobel-premiitoj. Ŝi naskiĝis en 1959 kaj kreskis en malgranda vilaĝo en okcidenta Gvatemalo. Kune kun la gepatroj kaj kvin gefratoj ŝi laboris sur kaf- kaj kanplantaĝoj. Plejparto de ŝiaj proksimaj parencoj, patro, patrino kaj frato, estis mortigitaj. La patro de Rigoberta, Vicente, estis unu el unuaj indianoj, kiuj provis en eksterlando alarmi pri la mizero kaj sufero de la indiana loĝantaro, kaj li pagis sian aktivadon per la vivo. Kune kun 38 pluaĵ batalantoj por la indianaĵ rajtoj li pereis komence de 1980 en la hispana ambasadorejo en Gvatemalo.

Rigoberta trovis rifuĝejon en monaĥinejo. Ĉi tie ŝi aliĝis al Komitato por Unuiĝo de Terkultivistoj, kiun fondis ŝia patro kaj en kies frunto nun staras ŝi mem. Batalon por la homaj rajtoj kaj respektado de la indiana loĝantaro en Gvatemalo kaj en la tuta Latina Ameriko ŝi gvidas el la ekzilo en Meksikio, kie ŝi vivas ekde 1981. Rigoberta Menchu estas de majaa deveno. Majaoj konsistigas 60% de la gvatemala populacio, sed iliaj rajtoj estas praktike nulaj. En 1982 ŝi eniris en Unuiĝon de Gvatemala Opozicio kaj ekde 1985 ŝi kunlaboras kun komisiono por la homaj rajtoj ĉe UNO.

KUPÓNOVÁ PRIVATIZACE PRO ČES

Český esperantský svaz určitě není jediným, na koho těžce doléhá současná hospodářská krize. Vydání každé koruny musí pečlivě zvažovat. Přesto rada ČES považovala za rozumné dívat se nejen několik týdnů dopředu, ale i do budoucnosti vzdálené více let, když rozhodla o podniku, který bychom mohli nazvat "Kupónová privatizace pro ČES". Rada schválila uvolnění 50 až 60 tisíc Kčs pro tento podnik a v lednu t.r. vydala výzvu ke svým členům, aby se účastnili první vlny kupónové privatizace ve prospěch našeho svazu.

Celý záměr možno ve stručnosti popsat asi takto: Rada ČES nabídla členům, že jim uhradí 1.200,- Kčs za kupónovou knížku, kupónovou známku a za výdaje bezprostředně spojené s akcí (poštovné, cestovné a pod.), zařadí je do členské kategorie "F" (doživotní členové) a umožní v prodejní svazu si vybrat zboží v ceně do 100,- Kčs. V případě účastníků, kteří již doživotními členy jsou, umožní převzetí zboží v ceně do 400,- Kčs. Zúčastnění členové se za tato plnění měli

zavázat, že postoupí 50% získaných akcií svazu. Výzva byla směřována těm, kteří o zapojení do kupónové privatizace neuvážovali, ale přihlásila se i řada těch, kteří již kupónové knížky a známky měli zakoupené.

Na výzvu rady se přihlásilo více než 50 osob, takže uvolněná peněžní částka bude celá vyčerpána. V současné době jsou podepisovány definitivní smlouvy mezi svazem a jednotlivými účastníky; smlouvu zpracovávala advokátní poradna.

Rada ČES si velmi váží obětavosti těch členů, kteří se do KP ve prospěch svazu zapojili. Řadě z nich byly slavnostně předány členské průkazy doživotních členů na 2. konferenci ČES v Rybitví dne 24. října t.r. Řada se však z různých důvodů zúčastnit konference nemohla, těm budou průkazy předány jinak. Dík však patří všem, proto považujeme za svou povinnost uveřejnit jména všech, kteří do dnešního dne (1. listopad 1992) podepsali definitivní smlouvu s ČES. Jsou to tito účastníci:

Milena Beranová z Volar
Františka Blažková z Hradce Králové
Věra Bouchnerová z Nové Paky
Marie Čapková z Teplic
Marie Deisznerová z Dašic v Čechách
Danuše Gattermayerová z Kroměříže
Vlasta Hájková z Vraného nad Vltavou
Marie Hasalová z Hodonína
RNDr. Jan Hejčman z Prahy - Záběhlic
Roman Heřman z Kosmonos
Josef Hofman z Plzně
Bohumil Horný z Hranic na Moravě
František Janouš z Rumburku
Milan Krupička z Volar
Jan Kukla z Prahy
Ota Lhoták z Děčína - Podmokel
Karel Maurenz z Karlových Varů
Anna Milatová z Třince
František Motyčka z Letohradu

Františka Novotná ze Šardic
 Josef Otta ze Šumperku
 Milena Ottová ze Šumperku
 Jiří Pelech z Řepova
 Mgr. Milena Picková z Brna
 Ladislav Piotrowski z Ostravy
 Jana Plamínková ze Želetic - Nenkovic
 Rostislav Podepřel z Veverské Bítýšky
 Alena Růžičková-Pavlinová z Brna
 Jaroslav Šperling z Prahy
 Štefan Takáč z Uničova
 Milena Takáčová z Uničova
 Vojtěch Tesař z Holýšova
 Josef Vaněček ze Slaného
 Aleš Vávra z Lomnice nad Popelkou
 Anna Vozáková ze Slavičína
 Blanka Žubová z Lysé nad Labem

Všem jmenovaným ještě jednou děkujeme.

Při této příležitosti upozorňujeme, že možnost převzetí zboží v naší prodejně, tak jak bylo výše uvedeno, není časově nějak omezoována. Zboží je možno kdykoliv si vybrat buď osobně nebo objednat poštou.

zp

POR ESTI INFORMITA...

Eventoj

*Internacia gazeto pri la E-Movado!
 Aktualaj informoj, faka aplikado,
 kaj represo de elektitaj artikoloj
 el la esperanta gazetaro.
 Kotizperantoj en 22 landoj.*

Aperas 2-semajne!

Abonkotizo por 1993: 360,- Kčs

*La abondeziron sendu al la redakcio,
 la kotizon al la kotizperanto:*

*ĈEA, Vladimír Dvořák,
 Jiřská 10, CS-110 00 Praha-1.*

*Petu provokzempleron de: LINGVO-Studio,
 H-1675 Budapest, pk. 87, Hungario.*

*Multe da felico en 1993
 deziras la redakcio de Staro*

Český esperantský svaz
110 01 Praha 1, Jilská 10

* * * **STARTO** * * *

Nepravidelný věstník Českého esperantského svazu. Vychází 6x ročně. Je určen členům svazu. Odpovědný redaktor: **Miroslav Malovec, Bosonožská 15, 625 00 Brno.** Administrátor: **Karel Daněk, box 425, 660 25 Brno 2.**

Presorgano de Ĉeĥa Esperanto-Asocio. Aperas 6-foje jare. Respondeca redaktoro: **Miroslav Malovec, Bosonožská 15, 625 00 Brno, Ĉeĥoslovakio.**

Administrators: **Karel Daněk, poŝta kesto 425, 660 25 Brno 2, Ĉeĥoslovakio**
Abonebla ĉe UEA, ĉe niaj perantoj aŭ rekte ĉe nia asocio. Abonprezo: 14 guldenoj.

NOVINOVÁ ZÁSILKA

Povoleno JmŘS Brno:

Č.j. P/3-8847/91 ze dne 28.8.1991

Podávací pošta:

664 03 Podolí u Brna